

lanie walnych zebrań powiatowych celem utworzenia komitetów powiatowych wyborczych, i wysłania delegatów na walne zebranie wyborcze prowincjonalne do Chelmu na dzień 30 sierpnia r. b., zwolane ku wysłuchaniu sprawozdania z trzyletniej jego działalności i wybrania nowego komitetu wyborczego prowincjonalnego na trzylecie od 1876 do 1879 roku. Do komitetu prowincjonalnego wybrano na następne trzy lata tych samych.

* Od p. A. Jackowskiego z Barda otrzymujemy z prośbą o zamieszczenie w piśmie naszym odpowiedzi Komitetu wyborczego prowincjonalnego na protest wyborców z Wrzesińskiego.

Odpowiedź ta brzmi jak następuje:
„Poznań, 25 sierpnia 1876.

Do

Wielmożnego A. Jackowskiego

w Bardzie.

Podpisany Komitet prowincjonalny w odpowiedzi na przesłany sobie pod datą 18 b. m. i r. protest z podpisami,

ubolewając głęboko nad zaszłym na Wrzesińskim walnym zebraniu z dnia 1 b. m. i r. rozdzieleniem, które część wyborców do opuszczenia zebrania i do protestu przeciwko jego ważności spowodowało;

będąc dalej zniewolonym naganą nieskomunikowanie się poprzednie Przewodniczącego Komitetu powiatowego z członkami tego komitetu przy rozpisywaniu zebrania przedwyborczego, do zachowania której to formalności płynął dlań pośredni obowiązek z § 4 naszego regulaminu wyborczego i okólnika podpisanego Komitetu prowincjonalnego z d. 10 lipca r. b.,

nie mogąc wreszcie pochwalić braku odpowiedzialnej kontroli przy odbieraniu kartek z głosami, jeżeli takowy w istocie zachodził, czemu Przewodniczący zebrania stanowczo przeczy,

nie upatrując przecież dostatecznego powodu do doradczego unieważnienia ze swą stroną racjonalnego zebrania i zapadłych na niem uchwał, ale raczej przekazuje tę sprawę najbliższemu Walnemu zebraniu Delegatów do ostatecznego jej rozstrzygnięcia.

Komitet wyborczy prowincjonalny
na W. Ks. Poznański.

Sekretarz: Przewodniczący:
pdp. W. Wierzbicki. W. Bentkowski.

Wiadomości urzędowe.

Król nadał sołtysowi i miejscowemu pobórcy podatków Wróblewskiemu w Paszkowie w powiecie średnim powszechną oznakę honorową.

Z teatru wojny.

Najnowsze wiadomości z teatru wojny, jakie wczoraj przy zamknięciu naszego piśma otrzymaliśmy, donoszą o klęsce Serbów pod Aleksinaczem, i to jak się zdaje dotkliwiej. I tak do Indep. Belge telegrafują z Zemlina, że Turcy obezli armią serbską i zmusili ją przez to do opuszczenia Aleksinaczu i cofnięcia się do Deligradu. Depesza ta pochodząca z przyjaźnego Turkom źródła nie została wprawdzie potwierdzoną, ale urzędowy biuletyn serbskiego rządu, który zaraz potem rozniósł telegrafy po świecie, mówi dość wyraźnie o klęsce Serbów. Oto, co oglązała rząd serbski z Białogrodu pod dniem 3 go września: „Turcy wyparli na lewy brzeg rzeki Murawy, uderzyli ponownie w piątkę z całą swoją siłą na prawe skrzydło serbskie w otwartym polu. Bitwa trwała aż do 9 godziny wieczorem. Serbowie mężnie bronili swych pozycji ale w końcu ustąpić musieli przed trzy razy liczniejszym nieprzyjacielem i cofnęli się w okopy Aleksinaczu i Deligradu. Wiadomość o zajęciu przez Turków Aleksinaczu jest fałszywą. Turcy pałą systematycznie wszystkie miejscowości na lewym brzegu Morawy.“

Urządowy ten biuletyn nie każe już wątpić o porażce Serbów, której rozmiarów chwilowo obliczyć się nie da. To tylko zdaje się nie ulegać już żadnej wątpliwości, że Abdul Kerim postanowił być do bądź wzięć Aleksinacz a następnie Deligrad i pojąć na stolicę Serbii, której obrona byłaby w takim razie bardzo wątpliwą. Korespondenci do różnych dzienników, a zwłaszcza znajdujący się w serbskim obozie donosili wprawdzie, że Aleksinacz nader silną jest pozycją i że nie tak łatwo przyjdzie go Turkom zdobyć, wzywając jednak na uwagę przeważne siły tureckie i ciężkie działa obłężnicze sprowadzone przez nich dla ostrzelania okopów i murów Aleksinaczu, wzięcie Aleksinaczu przez Abdul Kerima paszę nie jest rzeczą nieprawdopodobną. Lada chwila przeto należy stanowczo spodziewać się rozprawy pomiędzy armią Czerniejewą a Turkami pod murami twierdzy. Turkom operującym nader wolno, jak się to okazało w obecnej kampanii, chodzi teraz o pospiesz, bo związane już pertraktacje pokojowe za inicjatywą mocarstw europejskich naglą ich do tego pospieszu. Zajęcie Aleksinaczu i Deligradu przez Turków i otwarcie sobie tym sposobem wolnej drogi do Białogrodu wpłynęłyby musiało znacznie na warunki pokoju na niekorzyść Serbów.

Mimo nader niepomyślnego dla Serbów stanu rzeczy na teatrze wojny oraz mimo rozpoczętych już rokowań o zawieszenie broni i pokój następuje, napływ rosyjskich oficerów i ochotników do Serbii nie zmniejsza się bynajmniej. Codziennie przybywa ich po kilkudziesięciu do Białogrodu i natychmiast wyrusza na plac boju.

Najdotkliwiej klęski ponieśli dotąd Turcy przeciw Czarnogórom i połączonym z nimi oddziałami powstańców i Kukeyan. Bitwy pod Vucidol i Kuczi kosztowały ich dobrze około 10,000 ludzi. Mimo to nie umieli korzystać Czarnogórcy z swych zwycięstw, tak że obecnie wzmocnili Turcy i uzupełnili swe przegrane szeregi do tyła, iż na nowo rozpoczęli kroki zaczepne i to na dwóch różnych punktach. Na wschodzie w kierunku doliny Seta i na zachodzie przeciw Grahovu. Mukhtar pasza pobity i osaczony w Trzebinii, idzie obecnie na Grahov. Oto dwie najnowsze depesze z czarnogórskiego teatru wojny:

Dubrownik, 2 września. Wedle nadeszłych tu wiadomości atak Czarnogórców na Biłec w dniu 30 sierpnia był połączony. Mukhtar pasza wrócił się do Trzebinii i wyszedł z niej z 10,000 żołnierza do Banjani, podczas gdy Dzeladin pasza wyruszył z 5000 żołnierza przeciw Biłecowi.

Zara, 3 września. Francuski konsul z Skutari udał się do obozu ks. Czarnogóry. Mukhtar pasza przybył na granicę Grahovu, gdzie już bitwa się roz-

poczęła. Strzały armatnie i karabinowe słychać w Dragaly. Mukhtar pasza maszerował nad austriacką granicą. Z Podgorycy donoszą, że Turcy rozpoczęli wczoraj kroki zaczepne przeciw Czarnogórze pod Spuz.

NIEMCY.

* Berlin, 4 września. Półrządowe organa piszą: „O zmianach w organizacji urzędu kanclerskiego rozpowszechniono w najnowszym czasie wieści, które lubo wszystkie z najlepszych pochodzą źródeł, są mimo to częstokroć z sobą w sprzeczności. Tak n. p. utworzenie urzędu finansowego dla cesarstwa uważają już za rzecz postanowioną i zaręczają, że nowa ta instytucja wejdzie już w życie z dniem 1 stycznia 1877 r. Z innej strony powiadać znów, i to słusznie, że wiadomość ta nie jest dokładną, lubo pewną jest rzeczą, że utworzonym będzie osobny wydział w urzędzie kanclerskim dla spraw finansowych. Co się tyczy utworzenia urzędu sprawiedliwości dla cesarstwa, to takowy wejdzie niebawem w życie.“

Co do przyszłych wyborów dowiaduje się Magdeburger Ztg., że rząd postanowił wstrzymać się od wszelkich wpływów na wybory. Dotąd dał rząd wale niedwuznacznie do poznania, które stronnictwa uważa za swych przeciwników: oto ani z Virchowem i towarzyszącymi, ani z deklarantami Kreuz-Ztg. nie chce mieć nic do czynienia. Rząd występuje nadto przeciw programowi katolików i seccyalistów.

Montags-Ztg. donosi, że rząd wysłał pewną liczbę pruskich oficerów do francuskiej Szwajcarii, aby się wykształcili w języku francuskim. Już dawniej starał się rząd pruski o to, aby oficerowie umieli po francusku, i w tym celu wysłał pewną ich liczbę do Paryża.

FRANCYA.

* Paryż, 3 września. Wedle nadesłanych do ministerstwa wojny raportów odbyło się powołanie rezerwistów z klasy 1868 i 1869 r. z największą spokojnością i w zupełnym porządku. Wydane w tej mierze rozporządzenia były też tak dokładne a dowódcy rekrutacyjni jako też naczelni dowódcy korpusów armii tak ściśle nad ich czuwali wykonaniem, że 128,000 rezerwistów, którzy dnia poprzedniego byli jeszcze w domu, po upływie 24 godzin zebrali się w kadrach pułków swoich. Pewną liczbę rezerwistów uwolniono wprawdzie do służby; lecz minister wojny przypilnował tego, aby prawo wykonane zostało z całą surowością i aby nie przyjmowano żadnych reklamacyi, umotywowanych jedynie względami osobistymi. Tak więc wielu nawet wyższych i niższych urzędników a nawet prokuratorów musieli się stawić do kadr swoich jak zwykli rezerwiści. Rezerwiści, którzy służyli dawniej w czynnej armii lub gwardii ruchomej i zupełnie są wyćwiczeni, wcielają się bezpośrednio do batalionów, szwadronów i baterii, które w wielkich manewrach udział będą brały; reszta, dostatecznie nie wyćwiczona, przydziela się do kompanii kadrowych lub do czwartych batalionów pułków rozmaitych, gdzie odbędzie ćwiczenia z bronią nowo zaprowadzoną.

Marszałek Mac Mahon uda się we wtorek na wielkie manewry armii centrum.

Hrabia Paryża udał się do Rouen, gdzie jako attaché sztabu jenerału będzie brał udział w manewrach trzeciego korpusu. Hrabia Paryża jest podpułkownikiem w sztabie jenerału armii terytorjalnej. Marszałek Mac Mahon przyjmował w tych dniach rosyjskiego jenerała Lewasowa, który ma być obecnym na manewrach wojska francuskiego i w tym celu udał się już do siódmego korpusu. Przy tymże korpusie znajduje się już oficer austriacki.

Jenerał Ducrot, dowódca 9 korpusu, posłał z Autun telegram do Ojca św. z prośbą o błogosławieństwo dla wojska, które pod jego dowództwem odbywać będzie manewry. Ojciec św. przesłał jak najchętniej żądane błogosławieństwo jenerałowi, który o tem uwiadomił biskupów z Nevers i Autun. W skutek tego odbędzie się uroczyste w przyszłą niedzielę nabożeństwo wojskowe, podczas którego biskupi ci udzielią wojsku owego błogosławieństwa.

Sąd wojenny skazał w tych dniach gwardzistę narodowego na deportacyę za to, że w czasie komuny podpisał był rozkaz, który powoływał przed komitet komuny pisarza sądowego, odmawiającego jej usług wojskich.

Dnia 1 b. m. odbył się w St. Germain pogrzeb Felicien'a David i to bez udziału duchowieństwa. Jako członkowi akademii powinien mu być towarzyszyć de grobu oddział wojska. Oddział taki udał się też do domu, w którym spoczywały zwłoki zmarłego; gdy się jednak oficer dowodzący oddziałem dowiedział, że ciało do kościoła wniesionem nie zostanie, wrócił do koszar. Mowy przy pogrzebie nie było żadnej.

WŁOCHY.

* Rzym, 2 września. Italienische Nachrichten donoszą znowu o nowej próbie doprowadzenia porozumienia między Rzymem i Berlinem. Pewna osobistość dobrze zaznajomiona poufnowana w sprawach Watykanu zapewnia — tak pisze powyższy organ — iż kardynał Hohenlohe napisał list do Papieża, w którym podjął się pośrednictwa między biskupami niemieckimi a rządem pruskim. Papież przyjął propozycję i wezwał kardynała by przybył do Rzymu, celem rozważenia bliżej poruszonych spraw. Italienische Nachrichten kilkakrotnie już debutowały z tego rodzaju wiadomościami, która jednak nigdy się nie sprawdziła.

Dnia 15 bm. zbierze się w Watykanie konsystorz dla kreowania kilku nowych kardynałów.

Z Rzymu piszą:

„Włochy, o których twierdzono, że zamierzają wzięć inicjatywę w skoyi pośredniczącej w Turcyi, uznają za właściwe złożyć światu dowód, że usposobienie ich jest jak najbardziej pokojowem i że nie mają zamiaru wzięcia się do jakichkolwiek zawiązków. W tych dniach właśnie ogłoszony został dekret ministra wojny, na mocy którego klasy żołnierzy z r. 1850 i 1851 oraz 1853 rozpущone zostają na urlop. Postanowienie ministra wojny włoskiego w obecnej chwili, może być pod pewnym względem uważane za manifestacyę polityczno-dyplomatyczną, gdyż wskazuje, że Włochy chcą zachować się biernie względem ruchu na Wschodzie. — To samo wskazuje także odwołanie z wód wschodnich floty włoskiej, która kilka dni temu przybyła już do Tarentu, pozostawiając w Salonice i Smyrnie po jednym statku na straży interesów poddanych włoskich.“

TURCYA.

* Carogród, 2 września. Wiedńska Polit. Corr. tak charakteryzuje nowego sultana: Nowy

padyszach liczy obecnie lat 34, a oblicze jego ma wybitny typ czarnoskóry. Z pozoru słabowity, cieszy się dobrą zdrowiem, co zawiadza regularnemu i prawidłowemu sposobowi życia. Będąc ścisłym przestrzegającym przepisów islamskich, nie pije wina i innych trunków upajających. Odebrałszy wspólnie z swoim bratem Muradem staranne wychowanie, mówił i pisał dawniej Abdul Hamid bardzo płynnie po francusku; brak ćwiczenia i odosobnienie w jakim żył aż do śmierci Abdul Aziza nie pozwalają mu dzisiaj równie płynnie tym wyrażać się językiem. Lubi bardzo gospodarstwo, to też urządził sobie nad Bosforem wzorowe gospodarstwo, gdzie można podziwiać najpiękniejsze egzemplarze najszlachetniejszych ras wszelkiego rodzaju zwierząt domowych. Dom Abdul Hamida, będącego nieprzyjacielem rozrzućności i niedbałości, administrowany jest porządnie i oszczędnie. Mimo, że jest nawskróś mahometaninem, zanadto jest inteligentnym, by miał zamykać uszy na potrzeby wieku, w którym żyje; będzie on niezawodnie nie tylko kalifem i głową wszystkich wiernych, lecz istotnym cesarzem Otomanów.

Posłuchajmy teraz, co pisze o osobistości nowego sultana Gaullois: Abdul Hamid urodził się jako drugi syn sultana Abdul Medzida 22 września 1842. Matka odumarała go wczesnie, był jednak ulubieńcem drugiej żony swojego ojca, która, nie mając własnych dzieci, pozostawiła mu bardzo znaczny majątek. Abdul Hamid i jego brat starszy Murad niczego nie uczyli się za młodu; humory ich były dla ich otoczenia przykazaniem; spędzali czas w gronie swych rówieśników a zaledwie wyszli z lat chłopięcych, zostali wprowadzeni do haremów, co zrujnowało przedwcześnie zdrowie słabszego Murada, podczas gdy Abdul Hamid, dzięki silnej swęj konstytucyi, oparł się zgubnym wpływom życia haremu. Skoro obaj bracia doszli do lat 20, wiedza ich była ograniczona się na znajomości arabskich i tureckich liter i dopiero podróż po Europie, jaką przedsiębrali w towarzystwie Abdul Aziza z okoliczności wystawy paryskiej r. 1867, obudziła w nich ochotę poduczenia się nieco języka francuskiego. Abdul Hamid okazał większą zdolność pojmania niż brat jego; w czasie pobytu w Europie nabrał dzisiejszy sultan pociąg do geografii politycznej, a gdy powrócił do domu, zajął się zbieraniem kart i map, co mu wiele zabierało czasu. Abdul Hamid ubiera się po europejsku i nosi na głowie fez, którego, mimo że go nie cierpi, nie może się pozbyć jako dobry Turek. Jest zręcznym fechtmistą i gimnastykiem. Wieść głosi, że Abdul Hamid jest pijakiem i marnotrawcą; wszystko to nie prawda.

Nazwałbyśmy go raczej kutwą. Przyzwyczajenia jego są nadzwyczaj skromne. Prócz prawowitej żony ma jedną i jedyną tylko faworytkę. Znaną jest jego słabość do wszystkich rodzajów zwierząt domowych, zwłaszcza ptastwa; posiada liczny zbiór wypchanych zwierząt: węzów, jaszczurek, małp itd. Niedawno pojął z tym samym zapalem zbierać motyle i owady. — Oprócz tego posiada rzadką kolekcję najrozmaitszej broni, uporządkowaną w pałacu letnim nad Dardanellami. Tu przywykł mieszkać wraz z swoją żoną i dwójkiem dzieci: chłopcem liczącym lat 6 i dziewczynką trzyletnią. Zjadł wyprowadził się w kwietniu do obszernego pałacu letniego, gdzie mu dogodnie przyjmować liczne wizyty. Hamid jest prawowiernym mahometaninem. Nie zaniedbuje ćwiczeń religijnych i rad manifestuje swoją pobożność. Mimo to nie żywi do chrześcijańskich niechęci, owszem pełen jest dla nich pochwałą; nie cierpi jedynie Greków i przekonany jest, że w całym Carogrodzie nie ma jednego pomiędzy nimi uczciwego.

O intronizacyi nowego sultana piszą z Carogrodu pod dniem 1 bm.:

Pierwsza wiadomość, że w czwartek 31 sierpnia przyjdzie do skutku dawne ukartowana zmiana tronu, wyszła od oficerów tutejszego garnizonu, którzy już w środę rano otrzymali rozkaz trzymania przez całą noc i dzień następny w pogotowiu załogi wojskowej. Ludność wydała się ten rozkaz bardzo niezwykłym, to też odgadła od razu, że już nazajutrz dokona się zmiana tronu. Ministrowie tureccy zresztą mieli powód przyspieszenia tego aktu, Murad bowiem był we wtorek w stanie najzupełniej beprzytomnym. Wśród po południu zebrali się ponownie narada ministerjalna, a ponieważ stan Murada nie budził najmniejszej nadziei, przeto postanowiono już nazajutrz złożyć go z tronu. W nocy zawiadomiono o tem postanowieniu wszystkich dygnitarzy, a nazajutrz 31 sierpnia rano wiedzieli o niem całe już miasto. Tysiące ludzi zgromadziło się tak przed seraskieratem (gmachem ministerstwa wojny), aby przyprzystać się nadjeżdżającym dygnitarzom jak i pałcem Dolma-bagdzé, gdzie nowy mieszka sultan. Akt sam odbył się na wielkiej sali seraskieratu i rozpoczął się odczytaniem przez szeik-ul-islam fatwy pozbawiającej Murada tronu. Bezwzględnie potem zjawił się na sali pośród deputacyi, która go tu przywiozła, nowy sultan. Zgromadzeni powitali go głośnie i okrzykami.

Nowy sultan miał na sobie mundur muszira i order Osmana z brylantami. Kilka słów podziękował W. Wazyrowi i ministrom zapewniając pierwszego, że w krótkie wolni go z większej części ciężaru urzędowego. Mithad pasza zachował się w czasie całej ceremonii milcząco i stał na boku. Abdul Hamid wczoraj jeszcze odwiedził matkę Murada i prosił ją by i nadal mieszkała w pałacu Dolma-bagdzé.

ZIEMIE POŁUDNIOWO-SŁOWIAŃSKIE.

Bośnia, Hercegowina, Bułgarya.

* Korespondent specjalny Daily Newsa taki daje obraz panujących w Bułgarii stosunków: W tej chwili nie ma w Bułgarii najmniejszego dla życia i własności bezpieczeństwa. Ludność turecka uzbrojona; chrześcijanom odebrano broń, skutkiem czego pierwsza robi, co się jej tylko podoba.

Codziennie Turcy rabują i plądrują swych chrześcijańskich sąsiadów. Zmuszają ich do odbywania bez wynagrodzenia najcięższych robót. W niektórych miejscach zmuszeni są nawet Bułgarzy składać gruby haracz za to by im wolno było sprzątać z pola własne żniwo. Prócz tego odbierają im gwałtem bydło i konie. W razie najmniejszego uporu bywają nielitościwie smagani. Ludność cała znajduje się w stanie nieustającego przerażenia. Słowem kraj jest w stanie zupełnej anarchii. Władze tureckie są bezwładne i niezdolne do zaprowadzenia porządku; zresztą dla wola główną u nich gra rolę. W razie, gdyby Europa, — kończy sprawozdawca, — nie ujęła w swoje ręce jak najprędzej całej sprawy, choroby, zimno i głód dokonają strasznych spustoszeń a równocześnie zagrozi niebezpieczeństwem nowego muzułmańskiego powstania, co wszystko niesłychane sprowadzi gotowe klęski.

Na ten sam temat pisze Nord-brükselski, co na-

stępnie: Piszą nam o granicy bułgarskiej, że z zblizaniem się zimy nędzą głód i zimno dokonają w krótko czasu dzieła tureckich katów. Tysiące rodzin zmuszonych obozować pod namiotami a epidemiczne choroby są między nimi a zwłaszcza dziećmi na porządku dziennym.

Turcy nie chcą zwrócić bydła i innych zrabowanych sprzętów, ani zezwolić Bułgarom na odbudowanie ich domów i sprzątnięcie z pola żniwa. Nieszczęśliwa ludność popada w bezgraniczną nędzę i bezduszność. W razie ponownych rzezi, na co się zanozowało, pozwoli się ludność bułgarska zaryzować bez oporu. Konieczną przeto jest rzeczą, by Europa jak najprędzej zlitowała się nad nieszczęśliwymi istotami. Ze wszystkich kwestyi zostających w związku z przywróceniem pokoju, kwestya bułgarska jest najważniejszą i najpilniejszą. Niech nam się nie zdaje, jakoby rzezie bułgarskie były przypadkowymi wydarzeniami, wywołanymi obecnością wojsk nieregularnych, które moze w Porta wycofać i to samą usunąć powód żłogi i dla tego niema powodu zwracania przy okoliczności ugulowania organizacyi rajasów uwagi szczególniejszej na tę prowincję. Najpierw należy tutaj nadmienić, że baszibuzukowie, którzy dziesiątkowali ludność chrześcijańską w Bułgarii, pochodzą po większej części z Turcyi europejskiej, gdzie miały miejsce rzezie, — powtóre, że najstraszniejsze barbarzyństwa (jak spalanie wycięgie Bataków) były dziełem ludności muzułmańskiej sąsiadującej z spalającymi włościanami. Tu tedy spoczywają bezpośredni i ciągły zarodek krwi rozlewu i terroryzmu, który trzeba koniecznie wypłenić i który nakłada na Europę obowiązek zajęcia się bezzwłocznie położeniem owych prowincyi.

To, co tu powiedziano o Bułgarii, da się łatwo zastosować do wszystkich okolic Turcyi europejskiej, nawiązanych do Cerkieskiej i baszibuzukami. Wprawdzie twierdzi Pol. Corr., iż „prawie pewną jest rzeczą,“ że Bośnia i Hercegowina otrzyma własną administracyę z gubernatorami chrześcijanami na czele, zostanie jeszcze atoli do załatwienia kwestya bułgarska. W tej mierze zauważa Pol. Corr.: Równość praw o jakiejś marzą ci, co zajmują się losem chrześcijańskich krajach mahometańskich jest prostą chimera. Pokaż Turcyi pozostań mahometanami, nie znajdzie się siły ludzka, aby zmusić ich do uznania chrześcijańskich praw w nich sobie. Najlogiczniejsze wywody w tej mierze, rozbić się będą zawsze o religijne przekonanie przeciwnego muzułmanizmu. Jest to rzeczą wiary a nie fakt, że przedewszystkiem człowiekiem wiary. W tej spoczywa przeszkoda stojąca na zawadzie polepszenia stosunków poddanych chrześcijańskich W. Porty. Jedyne, co by było praktycznym byłoby, by dyplomacya żądała, aby jenerał-gubernatorami prowincyi byli uczciwi i wykształceni Turcy.

W Petersburgu oczekują przybycia do tego miasta sta dwóch deputowanych bułgarskich, których misya polega na obnaimieniu Rosyi z pojedynczymi epizodami popełnionych przez Turków w Bułgarii okrucieństw. Bułgarscy deputowani udadzą się z Petersburga do Berlina, Wiednia, Rzymu, Paryża i Londynu. Obumocowani są nader wykształconymi mężami i obznajomionymi z stanem rzeczy w Bułgarii.

OŚWIATA LUDOWA.

Na towarzystwo oświaty ludowej otrzymaliśmy od A. Urbanskiego z Ostroższewa fan. trzydziest.

Ostatnie telegramy.

(Z biura Wolffa.)

Dubrownik, 5 września. Mukhtar pasza przekroczył granicę Czarnogóry i obsadził wyżyny Grahova. Słychać, że Dzeladin pasza został na rozkaz Mukhtara paszy aresztowany w Trzebinii z powodu nieposłuszeństwa.

Londyn, 5 września. Liczba meetingów przeciw okrucieństwom tureckim wzrasta ciągle. Na meetingu rochdalskim odczytano list Brighta, gdzie położono nacisk na konieczną potrzebę zerwania politycznej solidarności Turkami; wszystkie miasta powinny protestować przeciw okrucieństwom tureckim.

Londyn, 5 września. Times oświadcza, że się ponownie stanowią za przywróceniem pokoju na półwyspie bałkańskim i to za pośrednictwem Anglii i Rosyi. Times sądzi, że oświadczenie angielskiego rządu zależy głównie przywróceniu pokoju, a pewnie da się jeszcze do skutku doprowadzić za porozumieniem z Rosją.

WIADOMOŚCI MIEJSCOWE I POTOCZNE.

Poznań, 5 września.

* Na wczorajszym posiedzeniu Towarzystwa Przyjaciół Nauk wydział historyczny pod przewodnictwem p. Wł. Bentkowskiego zwał p. pułkownika Zakrzewskiego o sprawę z delegacyi swej do Lublina, dokąd zjechał dla przetrzeźwienia się, czy tam w kościele znajduje się grób Władysława Laskoniego, jak przypuszczano. Otóż z badań troskliwie wykonanych przez p. Zakrzewskiego dowiedzieliśmy, że w rzeczywistości balwochwalca. Wyliczywszy we „wstępie“ wszelkie rodzaje kurhanów i ich znaczenie, przytoczywszy opis kopanych mogił przez Chudakowskiego pod Nowogrodem przez Rogawskiego w Siedlaczowicach, przedstawiając w czytaniu wczorajni ustępie swej rozprawy p. t.: Krak, część analityczna, „zapatrzywaną Rogawskiego, Leliewela, Bielwskiego, Lępskiego i Komora na podanie o Krak wraz z swoją krytycznymi uwagami nad zdaniem tych uczonych.

Syntetyczną część jego rozprawy poprzedza, jak się to widać, jeszcze rozbiór krytyczny dotychczasowych zapatrywań na podanie o Wandzie i Smoku wawelskim. Po przeczytaniu wczorajszego ustępu podjął dyskusyę nim dr. Lebiński, zwracając uwagę na dotychczasowe badania zabytków antykwaryalnych w jamach podziemnych i wznosząc, że w dzisijszej wojnie wschodniej napisał w rodzaju mogił polniamy wodzów tureckich. Dr. Szulc sądzi, że te uścisławienia, można porównać z mogiłami strażniczymi, i nadmieniam, że ja mam wawelską była także badana przez antropologów, zoologów, paleontologów krakowskich.

* Mieszkańcy Rybaków zaniesli do tutejszego gub. naturstwa petycyę o przywrócenie komunikacyi pomiędzy dzielnicą a Wawia ulicą, która, jak to czasu swego donosiła, śmy, przez dyrekcyę fortyfikacyi przez postawienie płotów

Wagnera, domagającego się oiszy i skupienia ducha słuchaczy i wierszom było podczas przedstawienia tak oisze w sali, jak gdyby Walkyria była wykonywana przed pustymi ławkami. Już to publiczność zebrała w Bayreuth zachowywała się aroypowuszenie. Podczas przedstawienia np. nie wolno nikomu wchodzić i wychodzić z teatru i rozkaz ten, pomimo długości i rozległości niektórych aktów, dosięgających niekiedy, jakiejś już wspomnieli, z górą dwóch godzin, nie został naruszony.

Opór samego teatru, który bez kwestyi stanowić będzie po Wagnerze bardzo ładną pamiatkę, zasługującą na uwagę nader kosztowne dekoracje, znakomite maszynerye i inne rekwizyty. Aby dać o nich pojęcie, dość przytoczyć, że w „Pierścieniu Nibelunga” oprócz ludzi występuje cały szereg stworzeń nieszczęśliwego, mianowicie jeden duży smok, jeden mały smok, jeden kruk, jeden niedźwiedź poskromiony przez Siegfrieda, trzy ptaki, dwa kruki, słowem całe królestwo zwierząt. Jak zaś kosztowne są te przyrządy, dość objaśnić, że smok, w którego przedzielnym wnętrzu, gdy zstępuje na ziemię, kosztował w Londynie, zład w ogóle wszystkie maszynerye sprawozdano, 8000 franków, i że smok ten, zięjący plomieniami, śpiewa. Daje się to w ten sposób, iż w brzoisku smoka, wyprawyjącego harce po scenie, siedzi basista grający rolę Wotan. Dodac możemy nawiasem, że smok przyjechał do Bayreuth dopiero w wigilię przedstawienia i że w przerażającym spostrzeżeniu, iż brak mu głowy, która się w drodze zawieszona. Na wieść o tej przygodzie Wagner rozsiadł telegramy do wszystkich teatrów, iżby mu przysłali swe smoki gojące, i rzecz jakos się załatwiła. Nie też dziwnego, że przy takich usiłowaniach czarodziejskich momenty Nibelungowego Pierścienia sprawiają niekiedy znużenie rzeczywistych. Ale nie wszystkim jednak podobna jest to uganianie się za werniem naciąganiem rzeczywistości. Są pesymiści, którzy i tutaj zarzut zdolali uczynić Wagnerowi, zarzut krańcowego realizmu. Zarzut ten na tem uciecznym polu nie wydaje nam się słusznym. Dobro dekoracje i maszynerye są rzeczą dla każdego teatru pożądaną.

Takim jest teatr Wagnera w Bayreuth. Jeżeli teraz przedstawimy sobie, iż w „Pierścieniu Nibelunga” uczestniczyli najpierwsie sily wokalne, jak panie pp. Materna, Lehmann, Lammer, Betz, Reichenberg, Eilers, Holli i tyn innych, że w skład orkiestry, kierowanej przez znakomitego dyrektora Hansa Klottera, weszli np. takie znakomitości, jak Wilhelm, możemy sobie wyrobić pojęcie o doskonałości przedstawienia w Bayreuth.

A jednak Wagner marzył o ośmiu większym jezozoe. W ośmiu, gdy znana zasłyszeli jego z krolew Ludwikiem bawarskim dosięgała zenitu swego, Wagner marzył o budowie wielokroć wspanialszego teatru dla Germanii w murach Monachium, którego ośmiu dzielnic miało być burzonoj, na jej miejscu wzniesie wagnerowska świątynia. Dostę powiedziec, że iżara miała do tego teatru fale swe wysyłać. Nieba, a raczej iżby bawarskiej iższej żrządy, nie chciały bowiem zrobić ofiary kilkunastu milionów guldenów na cel tak zwany, i Wagner z całą rezygnacją jął się kwestowania po dworach panujących i magnatich na przywołanie dziecięcia swych myśli w szatę rzeczywistości. Wypuszczał więc akoye, urządził koncerta, kraszaje niekiedy najpiękniejszymi kwiatami swę ymowy i wybuchami nowo-germanskiego patryotyzmu. Na jednym z takich koncertów, w marcu roku zeszłego, mieliśmy sposobność być obecnymi w salach wiedeńskich Towarzystwa Przyjaciół Muzyki i tam słyszełimy po raz pierwszy ustępy „Pierścienia Nibelunga”. Wagner był nadzwyczaj uroczysty i przejęty ważnością swęj miły. Parę koncertów urządzonych podówczas w Wiedniu przyniosło mu, jak pisali dzienniki, na ożyto 14,000 florenów. W tych samych rozmowach p. nęły posilki i z innych miast niemieckich, Wagner bowiem miał przysięgę do swęj idei tendencyj patryotyczną, a jako gorliwy obecnie wyznawca pangermanizmu i bezwzględny ozięcieli wielkości cesarza Wilhelma, podoba się możnym przedstawicielom ojczyzny. Bez ich też pomocy teatr jego, o którego sprzedaży chodzily już w zeszłym roku wieści, do tej pory może nie byłby skończony.

— Co kosztuje Anglię tron. Podług urzędowego sprawozdania ministerstwa skarbu krolewa angielska pobiera 395,000 funtów sterli. rocznie, księża Walli 40,000, księżna Walli 10,000, księża Edynburski 25,000, księża Canaught 15,000, księża Leopold, najmłodszy syn krolewi, 15,000, Cambridge brat stryjeczny krolewi, 12,000, następny tronu niemieckiego, oórka krolewi, 8,000, żona księcia Ludwika hesseckiego, druga oórka krolewi, 6,000, żona księcia Krystyna szleswigholskystynskiego, trzecia oórka krolewi, 6,000, księża Ludwika (Margrabina Lorne), oózwarta oórka krolewi, 6,000, księżna Cambridge 6,000, księżna Teck (dawniej księżniczka Marya Cambridge) 5,000, Wielka księżna meklenbursko-strelioka (dawniej księżniczka Augusta Cambridge) 3,000.

— Kalendarz. Jutro w sódę dnia 6 września Zacharyasza proroka; w kalendarzu słowiańskim Drogowita. Wschód słońca o godzinie 5 minut 19, zachód o godzinie 6 minut 37.

Dnia 6 września 1450 pobito Wołochów pod Krasną. — 1580 zdobyto W. Łuk. — 1771 bitwa pod Chomsiem i Antopolem. — 1794 Prusacy odepęują z pod Warszawy. — 1831 atak Moskwy do Warszawy. Śmierć Sowinskiego.

— Przewodnika naukowe literackiego wyszedł z druku tomu IV, zeszyt 9 i zawiera: Krolewicz Jan Kazimierz. Przez dr. Ludwika Kubelę. — Boudan. Opowiadania, spuścizna i uwagi. Przez dr. E. Janotę. — Losy Krasowego mastezka. (Dokończenie). Przez dr. Antoniego J. — Spis. Przez hr. Maurycego Dzeduszyckiego. — Uryk Werdum i Dziennik jego podróży po Poisse. (Dokończenie). Przez dr. Xawerego Lisiego.

— Przewodnika naukowe literackiego wyszedł z druku tomu IV, zeszyt 9 i zawiera: Krolewicz Jan Kazimierz. Przez dr. Ludwika Kubelę. — Boudan. Opowiadania, spuścizna i uwagi. Przez dr. E. Janotę. — Losy Krasowego mastezka. (Dokończenie). Przez dr. Antoniego J. — Spis. Przez hr. Maurycego Dzeduszyckiego. — Uryk Werdum i Dziennik jego podróży po Poisse. (Dokończenie). Przez dr. Xawerego Lisiego.

— Przewodnika naukowe literackiego wyszedł z druku tomu IV, zeszyt 9 i zawiera: Krolewicz Jan Kazimierz. Przez dr. Ludwika Kubelę. — Boudan. Opowiadania, spuścizna i uwagi. Przez dr. E. Janotę. — Losy Krasowego mastezka. (Dokończenie). Przez dr. Antoniego J. — Spis. Przez hr. Maurycego Dzeduszyckiego. — Uryk Werdum i Dziennik jego podróży po Poisse. (Dokończenie). Przez dr. Xawerego Lisiego.

— Przewodnika naukowe literackiego wyszedł z druku tomu IV, zeszyt 9 i zawiera: Krolewicz Jan Kazimierz. Przez dr. Ludwika Kubelę. — Boudan. Opowiadania, spuścizna i uwagi. Przez dr. E. Janotę. — Losy Krasowego mastezka. (Dokończenie). Przez dr. Antoniego J. — Spis. Przez hr. Maurycego Dzeduszyckiego. — Uryk Werdum i Dziennik jego podróży po Poisse. (Dokończenie). Przez dr. Xawerego Lisiego.

— Przewodnika naukowe literackiego wyszedł z druku tomu IV, zeszyt 9 i zawiera: Krolewicz Jan Kazimierz. Przez dr. Ludwika Kubelę. — Boudan. Opowiadania, spuścizna i uwagi. Przez dr. E. Janotę. — Losy Krasowego mastezka. (Dokończenie). Przez dr. Antoniego J. — Spis. Przez hr. Maurycego Dzeduszyckiego. — Uryk Werdum i Dziennik jego podróży po Poisse. (Dokończenie). Przez dr. Xawerego Lisiego.

— Przewodnika naukowe literackiego wyszedł z druku tomu IV, zeszyt 9 i zawiera: Krolewicz Jan Kazimierz. Przez dr. Ludwika Kubelę. — Boudan. Opowiadania, spuścizna i uwagi. Przez dr. E. Janotę. — Losy Krasowego mastezka. (Dokończenie). Przez dr. Antoniego J. — Spis. Przez hr. Maurycego Dzeduszyckiego. — Uryk Werdum i Dziennik jego podróży po Poisse. (Dokończenie). Przez dr. Xawerego Lisiego.

— Przewodnika naukowe literackiego wyszedł z druku tomu IV, zeszyt 9 i zawiera: Krolewicz Jan Kazimierz. Przez dr. Ludwika Kubelę. — Boudan. Opowiadania, spuścizna i uwagi. Przez dr. E. Janotę. — Losy Krasowego mastezka. (Dokończenie). Przez dr. Antoniego J. — Spis. Przez hr. Maurycego Dzeduszyckiego. — Uryk Werdum i Dziennik jego podróży po Poisse. (Dokończenie). Przez dr. Xawerego Lisiego.

— Przewodnika naukowe literackiego wyszedł z druku tomu IV, zeszyt 9 i zawiera: Krolewicz Jan Kazimierz. Przez dr. Ludwika Kubelę. — Boudan. Opowiadania, spuścizna i uwagi. Przez dr. E. Janotę. — Losy Krasowego mastezka. (Dokończenie). Przez dr. Antoniego J. — Spis. Przez hr. Maurycego Dzeduszyckiego. — Uryk Werdum i Dziennik jego podróży po Poisse. (Dokończenie). Przez dr. Xawerego Lisiego.

— Przewodnika naukowe literackiego wyszedł z druku tomu IV, zeszyt 9 i zawiera: Krolewicz Jan Kazimierz. Przez dr. Ludwika Kubelę. — Boudan. Opowiadania, spuścizna i uwagi. Przez dr. E. Janotę. — Losy Krasowego mastezka. (Dokończenie). Przez dr. Antoniego J. — Spis. Przez hr. Maurycego Dzeduszyckiego. — Uryk Werdum i Dziennik jego podróży po Poisse. (Dokończenie). Przez dr. Xawerego Lisiego.

— Przewodnika naukowe literackiego wyszedł z druku tomu IV, zeszyt 9 i zawiera: Krolewicz Jan Kazimierz. Przez dr. Ludwika Kubelę. — Boudan. Opowiadania, spuścizna i uwagi. Przez dr. E. Janotę. — Losy Krasowego mastezka. (Dokończenie). Przez dr. Antoniego J. — Spis. Przez hr. Maurycego Dzeduszyckiego. — Uryk Werdum i Dziennik jego podróży po Poisse. (Dokończenie). Przez dr. Xawerego Lisiego.

— Przewodnika naukowe literackiego wyszedł z druku tomu IV, zeszyt 9 i zawiera: Krolewicz Jan Kazimierz. Przez dr. Ludwika Kubelę. — Boudan. Opowiadania, spuścizna i uwagi. Przez dr. E. Janotę. — Losy Krasowego mastezka. (Dokończenie). Przez dr. Antoniego J. — Spis. Przez hr. Maurycego Dzeduszyckiego. — Uryk Werdum i Dziennik jego podróży po Poisse. (Dokończenie). Przez dr. Xawerego Lisiego.

— Przewodnika naukowe literackiego wyszedł z druku tomu IV, zeszyt 9 i zawiera: Krolewicz Jan Kazimierz. Przez dr. Ludwika Kubelę. — Boudan. Opowiadania, spuścizna i uwagi. Przez dr. E. Janotę. — Losy Krasowego mastezka. (Dokończenie). Przez dr. Antoniego J. — Spis. Przez hr. Maurycego Dzeduszyckiego. — Uryk Werdum i Dziennik jego podróży po Poisse. (Dokończenie). Przez dr. Xawerego Lisiego.

— Przewodnika naukowe literackiego wyszedł z druku tomu IV, zeszyt 9 i zawiera: Krolewicz Jan Kazimierz. Przez dr. Ludwika Kubelę. — Boudan. Opowiadania, spuścizna i uwagi. Przez dr. E. Janotę. — Losy Krasowego mastezka. (Dokończenie). Przez dr. Antoniego J. — Spis. Przez hr. Maurycego Dzeduszyckiego. — Uryk Werdum i Dziennik jego podróży po Poisse. (Dokończenie). Przez dr. Xawerego Lisiego.

— Przewodnika naukowe literackiego wyszedł z druku tomu IV, zeszyt 9 i zawiera: Krolewicz Jan Kazimierz. Przez dr. Ludwika Kubelę. — Boudan. Opowiadania, spuścizna i uwagi. Przez dr. E. Janotę. — Losy Krasowego mastezka. (Dokończenie). Przez dr. Antoniego J. — Spis. Przez hr. Maurycego Dzeduszyckiego. — Uryk Werdum i Dziennik jego podróży po Poisse. (Dokończenie). Przez dr. Xawerego Lisiego.

— Przewodnika naukowe literackiego wyszedł z druku tomu IV, zeszyt 9 i zawiera: Krolewicz Jan Kazimierz. Przez dr. Ludwika Kubelę. — Boudan. Opowiadania, spuścizna i uwagi. Przez dr. E. Janotę. — Losy Krasowego mastezka. (Dokończenie). Przez dr. Antoniego J. — Spis. Przez hr. Maurycego Dzeduszyckiego. — Uryk Werdum i Dziennik jego podróży po Poisse. (Dokończenie). Przez dr. Xawerego Lisiego.

— Przewodnika naukowe literackiego wyszedł z druku tomu IV, zeszyt 9 i zawiera: Krolewicz Jan Kazimierz. Przez dr. Ludwika Kubelę. — Boudan. Opowiadania, spuścizna i uwagi. Przez dr. E. Janotę. — Losy Krasowego mastezka. (Dokończenie). Przez dr. Antoniego J. — Spis. Przez hr. Maurycego Dzeduszyckiego. — Uryk Werdum i Dziennik jego podróży po Poisse. (Dokończenie). Przez dr. Xawerego Lisiego.

— Przewodnika naukowe literackiego wyszedł z druku tomu IV, zeszyt 9 i zawiera: Krolewicz Jan Kazimierz. Przez dr. Ludwika Kubelę. — Boudan. Opowiadania, spuścizna i uwagi. Przez dr. E. Janotę. — Losy Krasowego mastezka. (Dokończenie). Przez dr. Antoniego J. — Spis. Przez hr. Maurycego Dzeduszyckiego. — Uryk Werdum i Dziennik jego podróży po Poisse. (Dokończenie). Przez dr. Xawerego Lisiego.

— Przewodnika naukowe literackiego wyszedł z druku tomu IV, zeszyt 9 i zawiera: Krolewicz Jan Kazimierz. Przez dr. Ludwika Kubelę. — Boudan. Opowiadania, spuścizna i uwagi. Przez dr. E. Janotę. — Losy Krasowego mastezka. (Dokończenie). Przez dr. Antoniego J. — Spis. Przez hr. Maurycego Dzeduszyckiego. — Uryk Werdum i Dziennik jego podróży po Poisse. (Dokończenie). Przez dr. Xawerego Lisiego.

— Przewodnika naukowe literackiego wyszedł z druku tomu IV, zeszyt 9 i zawiera: Krolewicz Jan Kazimierz. Przez dr. Ludwika Kubelę. — Boudan. Opowiadania, spuścizna i uwagi. Przez dr. E. Janotę. — Losy Krasowego mastezka. (Dokończenie). Przez dr. Antoniego J. — Spis. Przez hr. Maurycego Dzeduszyckiego. — Uryk Werdum i Dziennik jego podróży po Poisse. (Dokończenie). Przez dr. Xawerego Lisiego.

— Przewodnika naukowe literackiego wyszedł z druku tomu IV, zeszyt 9 i zawiera: Krolewicz Jan Kazimierz. Przez dr. Ludwika Kubelę. — Boudan. Opowiadania, spuścizna i uwagi. Przez dr. E. Janotę. — Losy Krasowego mastezka. (Dokończenie). Przez dr. Antoniego J. — Spis. Przez hr. Maurycego Dzeduszyckiego. — Uryk Werdum i Dziennik jego podróży po Poisse. (Dokończenie). Przez dr. Xawerego Lisiego.

— Przewodnika naukowe literackiego wyszedł z druku tomu IV, zeszyt 9 i zawiera: Krolewicz Jan Kazimierz. Przez dr. Ludwika Kubelę. — Boudan. Opowiadania, spuścizna i uwagi. Przez dr. E. Janotę. — Losy Krasowego mastezka. (Dokończenie). Przez dr. Antoniego J. — Spis. Przez hr. Maurycego Dzeduszyckiego. — Uryk Werdum i Dziennik jego podróży po Poisse. (Dokończenie). Przez dr. Xawerego Lisiego.

— Przewodnika naukowe literackiego wyszedł z druku tomu IV, zeszyt 9 i zawiera: Krolewicz Jan Kazimierz. Przez dr. Ludwika Kubelę. — Boudan. Opowiadania, spuścizna i uwagi. Przez dr. E. Janotę. — Losy Krasowego mastezka. (Dokończenie). Przez dr. Antoniego J. — Spis. Przez hr. Maurycego Dzeduszyckiego. — Uryk Werdum i Dziennik jego podróży po Poisse. (Dokończenie). Przez dr. Xawerego Lisiego.

— Przewodnika naukowe literackiego wyszedł z druku tomu IV, zeszyt 9 i zawiera: Krolewicz Jan Kazimierz. Przez dr. Ludwika Kubelę. — Boudan. Opowiadania, spuścizna i uwagi. Przez dr. E. Janotę. — Losy Krasowego mastezka. (Dokończenie). Przez dr. Antoniego J. — Spis. Przez hr. Maurycego Dzeduszyckiego. — Uryk Werdum i Dziennik jego podróży po Poisse. (Dokończenie). Przez dr. Xawerego Lisiego.

Wagnera, domagającego się oiszy i skupienia ducha słuchaczy i wierszom było podczas przedstawienia tak oisze w sali, jak gdyby Walkyria była wykonywana przed pustymi ławkami. Już to publiczność zebrała w Bayreuth zachowywała się aroypowuszenie. Podczas przedstawienia np. nie wolno nikomu wchodzić i wychodzić z teatru i rozkaz ten, pomimo długości i rozległości niektórych aktów, dosięgających niekiedy, jakiejś już wspomnieli, z górą dwóch godzin, nie został naruszony.

Opór samego teatru, który bez kwestyi stanowić będzie po Wagnerze bardzo ładną pamiatkę, zasługującą na uwagę nader kosztowne dekoracje, znakomite maszynerye i inne rekwizyty. Aby dać o nich pojęcie, dość przytoczyć, że w „Pierścieniu Nibelunga” oprócz ludzi występuje cały szereg stworzeń nieszczęśliwego, mianowicie jeden duży smok, jeden mały smok, jeden kruk, jeden niedźwiedź poskromiony przez Siegfrieda, trzy ptaki, dwa kruki, słowem całe królestwo zwierząt. Jak zaś kosztowne są te przyrządy, dość objaśnić, że smok, w którego przedzielnym wnętrzu, gdy zstępuje na ziemię, kosztował w Londynie, zład w ogóle wszystkie maszynerye sprawozdano, 8000 franków, i że smok ten, zięjący plomieniami, śpiewa. Daje się to w ten sposób, iż w brzoisku smoka, wyprawyjącego harce po scenie, siedzi basista grający rolę Wotan. Dodac możemy nawiasem, że smok przyjechał do Bayreuth dopiero w wigilię przedstawienia i że w przerażającym spostrzeżeniu, iż brak mu głowy, która się w drodze zawieszona. Na wieść o tej przygodzie Wagner rozsiadł telegramy do wszystkich teatrów, iżby mu przysłali swe smoki gojące, i rzecz jakos się załatwiła. Nie też dziwnego, że przy takich usiłowaniach czarodziejskich momenty Nibelungowego Pierścienia sprawiają niekiedy znużenie rzeczywistych. Ale nie wszystkim jednak podobna jest to uganianie się za werniem naciąganiem rzeczywistości. Są pesymiści, którzy i tutaj zarzut zdolali uczynić Wagnerowi, zarzut krańcowego realizmu. Zarzut ten na tem uciecznym polu nie wydaje nam się słusznym. Dobro dekoracje i maszynerye są rzeczą dla każdego teatru pożądaną.

Takim jest teatr Wagnera w Bayreuth. Jeżeli teraz przedstawimy sobie, iż w „Pierścieniu Nibelunga” uczestniczyli najpierwsie sily wokalne, jak panie pp. Materna, Lehmann, Lammer, Betz, Reichenberg, Eilers, Holli i tyn innych, że w skład orkiestry, kierowanej przez znakomitego dyrektora Hansa Klottera, weszli np. takie znakomitości, jak Wilhelm, możemy sobie wyrobić pojęcie o doskonałości przedstawienia w Bayreuth.

A jednak Wagner marzył o ośmiu większym jezozoe. W ośmiu, gdy znana zasłyszeli jego z krolew Ludwikiem bawarskim dosięgała zenitu swego, Wagner marzył o budowie wielokroć wspanialszego teatru dla Germanii w murach Monachium, którego ośmiu dzielnic miało być burzonoj, na jej miejscu wzniesie wagnerowska świątynia. Dostę powiedziec, że iżara miała do tego teatru fale swe wysyłać. Nieba, a raczej iżby bawarskiej iższej żrządy, nie chciały bowiem zrobić ofiary kilkunastu milionów guldenów na cel tak zwany, i Wagner z całą rezygnacją jął się kwestowania po dworach panujących i magnatich na przywołanie dziecięcia swych myśli w szatę rzeczywistości. Wypuszczał więc akoye, urządził koncerta, kraszaje niekiedy najpiękniejszymi kwiatami swę ymowy i wybuchami nowo-germanskiego patryotyzmu. Na jednym z takich koncertów, w marcu roku zeszłego, mieliśmy sposobność być obecnymi w salach wiedeńskich Towarzystwa Przyjaciół Muzyki i tam słyszełimy po raz pierwszy ustępy „Pierścienia Nibelunga”. Wagner był nadzwyczaj uroczysty i przejęty ważnością swęj miły. Parę koncertów urządzonych podówczas w Wiedniu przyniosło mu, jak pisali dzienniki, na ożyto 14,000 florenów. W tych samych rozmowach p. nęły posilki i z innych miast niemieckich, Wagner bowiem miał przysięgę do swęj idei tendencyj patryotyczną, a jako gorliwy obecnie wyznawca pangermanizmu i bezwzględny ozięcieli wielkości cesarza Wilhelma, podoba się możnym przedstawicielom ojczyzny. Bez ich też pomocy teatr jego, o którego sprzedaży chodzily już w zeszłym roku wieści, do tej pory może nie byłby skończony.

— Co kosztuje Anglię tron. Podług urzędowego sprawozdania ministerstwa skarbu krolewa angielska pobiera 395,000 funtów sterli. rocznie, księża Walli 40,000, księżna Walli 10,000, księża Edynburski 25,000, księża Canaught 15,000, księża Leopold, najmłodszy syn krolewi, 15,000, Cambridge brat stryjeczny krolewi, 12,000, następny tronu niemieckiego, oórka krolewi, 8,000, żona księcia Ludwika hesseckiego, druga oórka krolewi, 6,000, żona księcia Krystyna szleswigholskystynskiego, trzecia oórka krolewi, 6,000, księża Ludwika (Margrabina Lorne), oózwarta oórka krolewi, 6,000, księżna Cambridge 6,000, księżna Teck (dawniej księżniczka Marya Cambridge) 5,000, Wielka księżna meklenbursko-strelioka (dawniej księżniczka Augusta Cambridge) 3,000.

— Kalendarz. Jutro w sódę dnia 6 września Zacharyasza proroka; w kalendarzu słowiańskim Drogowita. Wschód słońca o godzinie 5 minut 19, zachód o godzinie 6 minut 37.

Dnia 6 września 1450 pobito Wołochów pod Krasną. — 1580 zdobyto W. Łuk. — 1771 bitwa pod Chomsiem i Antopolem. — 1794 Prusacy odepęują z pod Warszawy. — 1831 atak Moskwy do Warszawy. Śmierć Sowinskiego.

— Przewodnika naukowe literackiego wyszedł z druku tomu IV, zeszyt 9 i zawiera: Krolewicz Jan Kazimierz. Przez dr. Ludwika Kubelę. — Boudan. Opowiadania, spuścizna i uwagi. Przez dr. E. Janotę. — Losy Krasowego mastezka. (Dokończenie). Przez dr. Antoniego J. — Spis. Przez hr. Maurycego Dzeduszyckiego. — Uryk Werdum i Dziennik jego podróży po Poisse. (Dokończenie). Przez dr. Xawerego Lisiego.

— Przewodnika naukowe literackiego wyszedł z druku tomu IV, zeszyt 9 i zawiera: Krolewicz Jan Kazimierz. Przez dr. Ludwika Kubelę. — Boudan. Opowiadania, spuścizna i uwagi. Przez dr. E. Janotę. — Losy Krasowego mastezka. (Dokończenie). Przez dr. Antoniego J. — Spis. Przez hr. Maurycego Dzeduszyckiego. — Uryk Werdum i Dziennik jego podróży po Poisse. (Dokończenie). Przez dr. Xawerego Lisiego.

— Przewodnika naukowe literackiego wyszedł z druku tomu IV, zeszyt 9 i zawiera: Krolewicz Jan Kazimierz. Przez dr. Ludwika Kubelę. — Boudan. Opowiadania, spuścizna i uwagi. Przez dr. E. Janotę. — Losy Krasowego mastezka. (Dokończenie). Przez dr. Antoniego J. — Spis. Przez hr. Maurycego Dzeduszyckiego. — Uryk Werdum i Dziennik jego podróży po Poisse. (Dokończenie). Przez dr. Xawerego Lisiego.

— Przewodnika naukowe literackiego wyszedł z druku tomu IV, zeszyt 9 i zawiera: Krolewicz Jan Kazimierz. Przez dr. Ludwika Kubelę. — Boudan. Opowiadania, spuścizna i uwagi. Przez dr. E. Janotę. — Losy Krasowego mastezka. (Dokończenie). Przez dr. Antoniego J. — Spis. Przez hr. Maurycego Dzeduszyckiego. — Uryk Werdum i Dziennik jego podróży po Poisse. (Dokończenie). Przez dr. Xawerego Lisiego.

— Przewodnika naukowe literackiego wyszedł z druku tomu IV, zeszyt 9 i zawiera: Krolewicz Jan Kazimierz. Przez dr. Ludwika Kubelę. — Boudan. Opowiadania, spuścizna i uwagi. Przez dr. E. Janotę. — Losy Krasowego mastezka. (Dokończenie). Przez dr. Antoniego J. — Spis. Przez hr. Maurycego Dzeduszyckiego. — Uryk Werdum i Dziennik jego podróży po Poisse. (Dokończenie). Przez dr. Xawerego Lisiego.

— Przewodnika naukowe literackiego wyszedł z druku tomu IV, zeszyt 9 i zawiera: Krolewicz Jan Kazimierz. Przez dr. Ludwika Kubelę. — Boudan. Opowiadania, spuścizna i uwagi. Przez dr. E. Janotę. — Losy Krasowego mastezka. (Dokończenie). Przez dr. Antoniego J. — Spis. Przez hr. Maurycego Dzeduszyckiego. — Uryk Werdum i Dziennik jego podróży po Poisse. (Dokończenie). Przez dr. Xawerego Lisiego.

— Przewodnika naukowe literackiego wyszedł z druku tomu IV, zeszyt 9 i zawiera: Krolewicz Jan Kazimierz. Przez dr. Ludwika Kubelę. — Boudan. Opowiadania, spuścizna i uwagi. Przez dr. E. Janotę. — Losy Krasowego mastezka. (Dokończenie). Przez dr. Antoniego J. — Spis. Przez hr. Maurycego Dzeduszyckiego. — Uryk Werdum i Dziennik jego podróży po Poisse. (Dokończenie). Przez dr. Xawerego Lisiego.

— Przewodnika naukowe literackiego wyszedł z druku tomu IV, zeszyt 9 i zawiera: Krolewicz Jan Kazimierz. Przez dr. Ludwika Kubelę. — Boudan. Opowiadania, spuścizna i uwagi. Przez dr. E. Janotę. — Losy Krasowego mastezka. (Dokończenie). Przez dr. Antoniego J. — Spis. Przez hr. Maurycego Dzeduszyckiego. — Uryk Werdum i Dziennik jego podróży po Poisse. (Dokończenie). Przez dr. Xawerego Lisiego.

— Przewodnika naukowe literackiego wyszedł z druku tomu IV, zeszyt 9 i zawiera: Krolewicz Jan Kazimierz. Przez dr. Ludwika Kubelę. — Boudan. Opowiadania, spuścizna i uwagi. Przez dr. E. Janotę. — Losy Krasowego mastezka. (Dokończenie). Przez dr. Antoniego J. — Spis. Przez hr. Maurycego Dzeduszyckiego. — Uryk Werdum i Dziennik jego podróży po Poisse. (Dokończenie). Przez dr. Xawerego Lisiego.

— Przewodnika naukowe literackiego wyszedł z druku tomu IV, zeszyt 9 i zawiera: Krolewicz Jan Kazimierz. Przez dr. Ludwika Kubelę. — Boudan. Opowiadania, spuścizna i uwagi. Przez dr. E. Janotę. — Losy Krasowego mastezka. (Dokończenie). Przez dr. Antoniego J. — Spis. Przez hr. Maurycego Dzeduszyckiego. — Uryk Werdum i Dziennik jego podróży po Poisse. (Dokończenie). Przez dr. Xawerego Lisiego.

— Przewodnika naukowe literackiego wyszedł z druku tomu IV, zeszyt 9 i zawiera: Krolewicz Jan Kazimierz. Przez dr. Ludwika Kubelę. — Boudan. Opowiadania, spuścizna i uwagi. Przez dr. E. Janotę. — Losy Krasowego mastezka. (Dokończenie). Przez dr. Antoniego J. — Spis. Przez hr. Maurycego Dzeduszyckiego. — Uryk Werdum i Dziennik jego podróży po Poisse. (Dokończenie). Przez dr. Xawerego Lisiego.

— Przewodnika naukowe literackiego wyszedł z druku tomu IV, zeszyt 9 i zawiera: Krolewicz Jan Kazimierz. Przez dr. Ludwika Kubelę. — Boudan. Opowiadania, spuścizna i uwagi. Przez dr. E. Janotę. — Losy Krasowego mastezka. (Dokończenie). Przez dr. Antoniego J. — Spis. Przez hr. Maurycego Dzeduszyckiego. — Uryk Werdum i Dziennik jego podróży po Poisse. (Dokończenie). Przez dr. Xawerego Lisiego.

— Przewodnika naukowe literackiego wyszedł z druku tomu IV, zeszyt 9 i zawiera: Krolewicz Jan Kazimierz. Przez dr. Ludwika Kubelę. — Boudan. Opowiadania, spuścizna i uwagi. Przez dr. E. Janotę. — Losy Krasowego mastezka. (Dokończenie). Przez dr. Antoniego J. — Spis. Przez hr. Maurycego Dzeduszyckiego. — Uryk Werdum i Dziennik jego podróży po Poisse. (Dokończenie). Przez dr. Xawerego Lisiego.

— Przewodnika naukowe literackiego wyszedł z druku tomu IV, zeszyt 9 i zawiera: Krolewicz Jan Kazimierz. Przez dr. Ludwika Kubelę. — Boudan. Opowiadania, spuścizna i uwagi. Przez dr. E. Janotę. — Losy Krasowego mastezka. (Dokończenie). Przez dr. Antoniego J. — Spis. Przez hr. Maurycego Dzeduszyckiego. — Uryk Werdum i Dziennik jego podróży po Poisse. (Dokończenie). Przez dr. Xawerego Lisiego.

— Przewodnika naukowe literackiego wyszedł z druku tomu IV, zeszyt 9 i zawiera: Krolewicz Jan Kazimierz. Przez dr. Ludwika Kubelę. — Boudan. Opowiadania, spuścizna i uwagi. Przez dr. E. Janotę. — Losy Krasowego mastezka. (Dokończenie). Przez dr. Antoniego J. — Spis. Przez hr. Maurycego Dzeduszyckiego. — Uryk Werdum i Dziennik jego podróży po Poisse. (Dokończenie). Przez dr. Xawerego Lisiego.

— Przewodnika naukowe literackiego wyszedł z druku tomu IV, zeszyt 9 i zawiera: Krolewicz Jan Kazimierz. Przez dr. Ludwika Kubelę. — Boudan. Opowiadania, spuścizna i uwagi. Przez dr. E. Janotę. — Losy Krasowego mastezka. (Dokończenie). Przez dr. Antoniego J. — Spis. Przez hr. Maurycego Dzeduszyckiego. — Uryk Werdum i Dziennik jego podróży po Poisse. (Dokończenie). Przez dr. Xawerego Lisiego.

— Przewodnika naukowe literackiego wyszedł z druku tomu IV, zeszyt 9 i zawiera: Krolewicz Jan Kazimierz. Przez dr. Ludwika Kubelę. — Boudan. Opowiadania, spuścizna i uwagi. Przez dr. E. Janotę. — Losy Krasowego mastezka. (Dokończenie). Przez dr. Antoniego J. — Spis. Przez hr. Maurycego Dzeduszyckiego. — Uryk Werdum i Dziennik jego podróży po Poisse. (Dokończenie). Przez dr. Xawerego Lisiego.

— Przewodnika naukowe literackiego wyszedł z druku tomu IV, zeszyt 9 i zawiera: Krolewicz Jan Kazimierz. Przez dr. Ludwika Kubelę. — Boudan. Opowiadania, spuścizna i uwagi. Przez dr. E. Janotę. — Losy Krasowego mastezka. (Dokończenie). Przez dr. Antoniego J. — Spis. Przez hr. Maurycego Dzeduszyckiego. — Uryk Werdum i Dziennik jego podróży po Poisse. (Dokończenie). Przez dr. Xawerego Lisiego.

— Przewodnika naukowe literackiego wyszedł z druku tomu IV, zeszyt 9 i zawiera: Krolewicz Jan Kazimierz. Przez dr. Ludwika Kubelę. — Boudan. Opowiadania, spuścizna i uwagi. Przez dr. E. Janotę. — Losy Krasowego mastezka. (Dokończenie). Przez dr. Antoniego J. — Spis. Przez hr. Maurycego Dzeduszyckiego. — Uryk Werdum i Dziennik jego podróży po Poisse. (Dokończenie). Przez dr. Xawerego Lisiego.

— Przewodnika naukowe literackiego wyszedł z druku tomu IV, zeszyt 9 i zawiera: Krolewicz Jan Kazimierz. Przez dr. Ludwika Kubelę. — Boudan. Opowiadania, spuścizna i uwagi. Przez dr. E. Janotę. — Losy Krasowego mastezka. (Dokończenie). Przez dr. Antoniego J. — Spis. Przez hr. Maurycego Dzeduszyckiego. — Uryk Werdum i Dziennik jego podróży po Poisse. (Dokończenie). Przez dr. Xawerego Lisiego.

— Przewodnika naukowe literackiego wyszedł z druku tomu IV, zeszyt 9 i zawiera: Krolewicz Jan Kazimierz. Przez dr. Ludwika Kubelę. — Boudan. Opowiadania, spuścizna i uwagi. Przez dr. E. Janotę. — Losy Krasowego mastezka. (Dokończenie). Przez dr. Antoniego J. — Spis. Przez hr. Maurycego Dzeduszyckiego. — Uryk Werdum i Dziennik jego podróży po Poisse. (Dokończenie). Przez dr. Xawerego Lisiego.

— Przewodnika naukowe literackiego wyszedł z druku tomu IV, zeszyt 9 i zawiera: Krolewicz Jan Kazimierz. Przez dr. Ludwika Kubelę. — Boudan. Opowiadania, spuścizna i uwagi. Przez dr. E. Janotę. — Losy Krasowego mastezka. (Dokończenie). Przez dr. Antoniego J. — Spis. Przez hr. Maurycego Dzeduszyckiego. — Uryk Werdum i Dziennik jego podróży po Poisse. (Dokończenie). Przez dr. Xawerego Lisiego.

— Przewodnika naukowe literackiego wyszedł z druku tomu IV, zeszyt 9 i zawiera: Krolewicz Jan Kazimierz. Przez dr. Ludwika Kubelę. — Boudan. Opowiadania, spuścizna i uwagi. Przez dr. E. Janotę. — Losy Krasowego mastezka. (Dokończenie). Przez dr. Antoniego J. — Spis. Przez hr. Maurycego Dzeduszyckiego. — Uryk Werdum i Dziennik jego podróży po Poisse. (Dokończenie). Przez dr. Xawerego Lisiego.

— Przewodnika naukowe literackiego wyszedł z druku tomu IV, zeszyt 9 i zawiera: Krolewicz Jan Kazimierz. Przez dr. Ludwika Kubelę. — Boudan. Opowiadania, spuścizna i uwagi. Przez dr. E. Janotę. — Losy Krasowego mastezka. (Dokończenie). Przez dr. Antoniego J. — Spis. Przez hr. Maurycego Dzeduszyckiego. — Uryk Werdum i Dziennik jego podróży po Poisse. (Dokończenie). Przez dr. Xawerego Lisiego.

— Przewodnika naukowe literackiego wyszedł z druku tomu IV, zeszyt 9 i zawiera: Krolewicz Jan Kazimierz. Przez dr. Ludwika Kubelę. — Boudan. Opowiadania, spuścizna i uwagi. Przez dr. E. Janotę. — Losy Krasowego mastezka. (Dokoń

Z drukarni J. I. Kraszewskiego (Dr. W. Zebinski) wyszla broszura pt.:
Wiece polsko-katolicki
przez Nagora.
Cena 10 fenigów, z przesyłką 13 fenigów.

Nakładem drukarni J. I. Kraszewskiego (Dr. W. Zebinski) wyszlo i jest wprost i przez wszystkie księgarnie do nabycia: (3863)
1. **Verhandlungen im Herrenhause** des preussischen Landtages über die Geschäfts-sprache der Behörden, Beamten etc. nach den stenographischen Berichten der Sitzung v. 19 Juni 1876. Cena 10 fen.
2. **Obrona** języka narodowego w iabie pa-nów sejmiku pruskiego etc. Cena 10 fen.

POEZYE
autora poematu (2892)

„Na Ukrainie“
w dwóch tomach są do nabycia w Ad-ministracji Dzien. Pozn. po cenie 5 M.

Zakład
naukowy i wychowawczy dla panien
Drezno, Christianstrasse 6. (4281)
Zakład ten od św. Michała rozszerzony zostanie tak, że kilka jeszcze pensjonarek przyjęcie znaleźć może. Wolne, piękne po-łożenie. Wielkie lokale i ogród; wyborne si-ły naukowe. Polecenia przez pana N. M. Witt, Bogdanowo p. Obornikami.

Egzamin wolontaryuszów.
Nowy kurs rozpoczął się w ponie-dzialek, 3 kwietnia.
Pensja. Ul. kościelna św. Pawła 5 III piętro. Poznań.
Dr. Theile.

Akuszerka

zamieszkała w mieście **Kaliszu** w Królestwie Polskiem, przyjmuje osoby życzące sobie odbyć słabość w jej domu
Józefa Witkowska.

Drelich na miechy,
Miechy do zboża,
Miechy do maki,
Miechy do paszy,
Miechy do eksportu,
Miechy do koniczyny,
Sienniki,
Miechy do słomy,
Miechy do chmielu itd.
polecą w towarze za najlepszy uznany jak najtaniej (401.)
S. Kantorowicz,
skład płótna i dywanów.
68. Rynek 68.

Perfumy
w największym wyborze polecą w fla-konikach jako też na **luty** handel
perfum
Gustawa Ephraim
Zamkowa ulica 4. (4447)

Robert Schmidt
dawniej Antoni Schmidt.

Piękne ananasy,
cytryny i pomarańcze
soki

i galarety owocowe
owoce w konserwie
polecą (3502)
S. SOBESKI
BAZAR.

Co tylko odebrałem
z Paryża algierskie ka-
lafiory i satatki endy-
wia w nadzwyczaj pię-
knych okazach jako też
sery: Roquefort, Mont
d'or, Camembert, Nef-
szatel, również słodkie
węgierskie winogrona.
A. Cichowicz.
(4430)

Prima amerykański
smolec wieprzowy
w centnarowych i 3 centr. beczkach
ako też pojedynczo polecą jak
najtaniej (3753)
Izydor Busch
Sapieżyński plac 2.

Fabryka oleju A. Swinarski
& Co. w Poznaniu, W. Gar-
bary 25, kupuje dobre
beczki
od petroleum. (4430)

Wielką partją pięknych
cygar
Java-Brasil
dobrze odleżałych, których pra-wdziwa wartość 16½ tal., sprze-dają dla szybkiego uprzątnienia po 11½ tal. tysiąc. Zamówienia zamiejscowe od 500 sztuk począ-wszy franko. (4439)
Franciszek Kreski
Bydgoszcz.

Krzyże
i inne nagrobki z marmuru, piaskowca itd. pięknie i tanio się wykonują i są zawsze w zapasie u
B. Loewenherz Nast.
A. Schlesinger.
Poznań, Bramkowa ulica Nr. 14 obok rejencji. (4102)

Mydło domowe
i wszystkie artykuły do prania polecą
Gustaw Ephraim
handel mydła
Zamkowa ulica Nr. 4. (4446)

Radykalne wyleczenie.
Rzetelne rzeczywiście środki.
Spirytus przeciw podagrze (Gichtgeist), cudownie skutkujący przeciw zastarzałej na-wet podagrze i reumatyzmowi w każdym stadium rozsyła butelkę po 2 M. 50 fen. specjalista
V. Franz
w Holubkowie (Czechy).
Ponieważ poczyta aż do dalszego zaliczek nie przyjmują, przeto proszę o poprzednie przesłanie należytości.

Miechy do zboża,
Miechy do maki,
Miechy do paszy,
Miechy do eksportu,
Miechy do koniczyny,
Sienniki,
Miechy do słomy,
Miechy do chmielu itd.
polecą w towarze za najlepszy uznany jak najtaniej (401.)
S. Kantorowicz,
skład płótna i dywanów.
68. Rynek 68.

Perfumy
w największym wyborze polecą w fla-konikach jako też na **luty** handel
perfum
Gustawa Ephraim
Zamkowa ulica 4. (4447)

Tapety i rolosy,
Zakład litograficz.
Regestra gosp.
Alfienidę Christofa
polecą po najtańszych ce-nach handel **materya-lów piśmiennychi**
galanteryi
(1609)
Antoniogo Rose
w Poznaniu w Bazarze.
Próby tapet franco.

47 wielkich okien
podwójnych z oprawą, kompletnych,
jako też **13 małych okien** jest
bardzo tanio do sprzedania w han-dlu szkła taflowego (4255)
Robert Pick
Szeroka ul. Nr. 19.

CAPSULES ET DRAGEES
BROMURE DE CAMPHRE
Du Docteur CLIN
LAURÉAT DE LA FACULTÉ DE MÉDECINE A PARIS
(PRIX MONTHYON)

KAPSULKI I PIŁULKI Dra CLIN z Bromku kamforowego używają się w słabościach muzgu i nerwów, chorobach serca i kana-lów oddechowych, a szczególnie następują-cych: Astmie, Bezsenności, Biciu serca, Hysterjach, Padaczkach, Zawrotach, Obie-dzie, Bolesciach głowy, Dolegliwościach narządu moczopłciowego, dla ukojenia wszelkich rozdrażnień nerwowych.
WPARTYŻU u P. CLIN et Co, ul. Racine, 14.
Dostać można w znaczniejszych aptekach.

Okna z lanego żelaza
do stajen i domów mieszkalnych sto-sownie do każdego żądania i wedle gotowych już 500 modeli, których rysunki bezpłatnie się przesyłają, jako też
(2185)
okna dachowe
polecą:
S. J. Auerbach,
Poznań,
właściciel leżarni żelaza Auerbacha w Dracku p. Krzyżem.

Okna z lanego żelaza
do stajen i domów mieszkalnych sto-sownie do każdego żądania i wedle gotowych już 500 modeli, których rysunki bezpłatnie się przesyłają, jako też
(2185)
okna dachowe
polecą:
S. J. Auerbach,
Poznań,
właściciel leżarni żelaza Auerbacha w Dracku p. Krzyżem.

Okna z lanego żelaza
do stajen i domów mieszkalnych sto-sownie do każdego żądania i wedle gotowych już 500 modeli, których rysunki bezpłatnie się przesyłają, jako też
(2185)
okna dachowe
polecą:
S. J. Auerbach,
Poznań,
właściciel leżarni żelaza Auerbacha w Dracku p. Krzyżem.

Okna z lanego żelaza
do stajen i domów mieszkalnych sto-sownie do każdego żądania i wedle gotowych już 500 modeli, których rysunki bezpłatnie się przesyłają, jako też
(2185)
okna dachowe
polecą:
S. J. Auerbach,
Poznań,
właściciel leżarni żelaza Auerbacha w Dracku p. Krzyżem.

Okna z lanego żelaza
do stajen i domów mieszkalnych sto-sownie do każdego żądania i wedle gotowych już 500 modeli, których rysunki bezpłatnie się przesyłają, jako też
(2185)
okna dachowe
polecą:
S. J. Auerbach,
Poznań,
właściciel leżarni żelaza Auerbacha w Dracku p. Krzyżem.

Okna z lanego żelaza
do stajen i domów mieszkalnych sto-sownie do każdego żądania i wedle gotowych już 500 modeli, których rysunki bezpłatnie się przesyłają, jako też
(2185)
okna dachowe
polecą:
S. J. Auerbach,
Poznań,
właściciel leżarni żelaza Auerbacha w Dracku p. Krzyżem.

Okna z lanego żelaza
do stajen i domów mieszkalnych sto-sownie do każdego żądania i wedle gotowych już 500 modeli, których rysunki bezpłatnie się przesyłają, jako też
(2185)
okna dachowe
polecą:
S. J. Auerbach,
Poznań,
właściciel leżarni żelaza Auerbacha w Dracku p. Krzyżem.

Okna z lanego żelaza
do stajen i domów mieszkalnych sto-sownie do każdego żądania i wedle gotowych już 500 modeli, których rysunki bezpłatnie się przesyłają, jako też
(2185)
okna dachowe
polecą:
S. J. Auerbach,
Poznań,
właściciel leżarni żelaza Auerbacha w Dracku p. Krzyżem.

Okna z lanego żelaza
do stajen i domów mieszkalnych sto-sownie do każdego żądania i wedle gotowych już 500 modeli, których rysunki bezpłatnie się przesyłają, jako też
(2185)
okna dachowe
polecą:
S. J. Auerbach,
Poznań,
właściciel leżarni żelaza Auerbacha w Dracku p. Krzyżem.

Okna z lanego żelaza
do stajen i domów mieszkalnych sto-sownie do każdego żądania i wedle gotowych już 500 modeli, których rysunki bezpłatnie się przesyłają, jako też
(2185)
okna dachowe
polecą:
S. J. Auerbach,
Poznań,
właściciel leżarni żelaza Auerbacha w Dracku p. Krzyżem.

Okna z lanego żelaza
do stajen i domów mieszkalnych sto-sownie do każdego żądania i wedle gotowych już 500 modeli, których rysunki bezpłatnie się przesyłają, jako też
(2185)
okna dachowe
polecą:
S. J. Auerbach,
Poznań,
właściciel leżarni żelaza Auerbacha w Dracku p. Krzyżem.

Okna z lanego żelaza
do stajen i domów mieszkalnych sto-sownie do każdego żądania i wedle gotowych już 500 modeli, których rysunki bezpłatnie się przesyłają, jako też
(2185)
okna dachowe
polecą:
S. J. Auerbach,
Poznań,
właściciel leżarni żelaza Auerbacha w Dracku p. Krzyżem.

Okna z lanego żelaza
do stajen i domów mieszkalnych sto-sownie do każdego żądania i wedle gotowych już 500 modeli, których rysunki bezpłatnie się przesyłają, jako też
(2185)
okna dachowe
polecą:
S. J. Auerbach,
Poznań,
właściciel leżarni żelaza Auerbacha w Dracku p. Krzyżem.

Okna z lanego żelaza
do stajen i domów mieszkalnych sto-sownie do każdego żądania i wedle gotowych już 500 modeli, których rysunki bezpłatnie się przesyłają, jako też
(2185)
okna dachowe
polecą:
S. J. Auerbach,
Poznań,
właściciel leżarni żelaza Auerbacha w Dracku p. Krzyżem.

Okna z lanego żelaza
do stajen i domów mieszkalnych sto-sownie do każdego żądania i wedle gotowych już 500 modeli, których rysunki bezpłatnie się przesyłają, jako też
(2185)
okna dachowe
polecą:
S. J. Auerbach,
Poznań,
właściciel leżarni żelaza Auerbacha w Dracku p. Krzyżem.

Okna z lanego żelaza
do stajen i domów mieszkalnych sto-sownie do każdego żądania i wedle gotowych już 500 modeli, których rysunki bezpłatnie się przesyłają, jako też
(2185)
okna dachowe
polecą:
S. J. Auerbach,
Poznań,
właściciel leżarni żelaza Auerbacha w Dracku p. Krzyżem.

Okna z lanego żelaza
do stajen i domów mieszkalnych sto-sownie do każdego żądania i wedle gotowych już 500 modeli, których rysunki bezpłatnie się przesyłają, jako też
(2185)
okna dachowe
polecą:
S. J. Auerbach,
Poznań,
właściciel leżarni żelaza Auerbacha w Dracku p. Krzyżem.

Okna z lanego żelaza
do stajen i domów mieszkalnych sto-sownie do każdego żądania i wedle gotowych już 500 modeli, których rysunki bezpłatnie się przesyłają, jako też
(2185)
okna dachowe
polecą:
S. J. Auerbach,
Poznań,
właściciel leżarni żelaza Auerbacha w Dracku p. Krzyżem.

Okna z lanego żelaza
do stajen i domów mieszkalnych sto-sownie do każdego żądania i wedle gotowych już 500 modeli, których rysunki bezpłatnie się przesyłają, jako też
(2185)
okna dachowe
polecą:
S. J. Auerbach,
Poznań,
właściciel leżarni żelaza Auerbacha w Dracku p. Krzyżem.

Okna z lanego żelaza
do stajen i domów mieszkalnych sto-sownie do każdego żądania i wedle gotowych już 500 modeli, których rysunki bezpłatnie się przesyłają, jako też
(2185)
okna dachowe
polecą:
S. J. Auerbach,
Poznań,
właściciel leżarni żelaza Auerbacha w Dracku p. Krzyżem.

Okna z lanego żelaza
do stajen i domów mieszkalnych sto-sownie do każdego żądania i wedle gotowych już 500 modeli, których rysunki bezpłatnie się przesyłają, jako też
(2185)
okna dachowe
polecą:
S. J. Auerbach,
Poznań,
właściciel leżarni żelaza Auerbacha w Dracku p. Krzyżem.

Nakładem drukarni J. Leitgeber w Poznaniu wyjdą w tych dniach

Kalendarze na rok 1877.

1) **Ścienny** naklejony na tekturę 50 fen. 2) **Kieszonkowy** za 20 fen.
3) **Kalendarz Poznański**
w 8ce, na przeszło 200 str. ścisłego druku zawiera prócz zwykłej części kalendarzkiej, jarmarków i najnowsze zmiany obejmujących, alfabetycznie i podług dni ułożonych, przepisów pocztowych, telegramów, tabel procentowych, miar i wag, jak obliczać weksle i kupony, jak obliczać ruble i floreny, jak się kupuje i sprzedaje listy zastawne, które ban-knoty przyjmować można itd. itd. — Część literacka naszego kalendarza zawiera pomie-dzy innemi: Pieśń kołdowa; życiorys Tadeusza Kościuszki, z ozdobnie wykonanym portretem i widokiem pomnika w Ameryce; powie-sci: „Przygoda w Heidelbergu i Meczarnia Tantara; z artykułów treści po-ważniejszej: Szarańcza (z ryciną), Pierwszy obowiązek macierzyński, Dłu-gosć życia ludzkiego; ramię: Kołek brzoński; nareszcie frazjki, zagadki itd. — Cena pomimo wielkiej objętości kalendarza i doborowych artykułów, licząc przez go na tem większy pokup, pozostaje za egzemplarz **tylko jedna marka.**

Nadto wydają także i na rok przyszły 4) **Nowy Poznański**
Kalendarz za 50 fen.

ozdobiony 5ma rycinami, w 16ce przeszło 300 str. ścisłego druku, zawierający prócz zwykłej części kalendarzowej, jarmarków itd: Z Bogiem, wiersz. — Dowcipne lekarstwo, powieść. — O pracy. — Obrona Trębów. — Szarańcza. — Siostry Miłosierdzia. — Dwie przyjaciółki. — Frazjki itp.
Zamówienia proszę adresować:
Jarosław Leitgeber w Poznaniu
załączając najlepiej odpowiednią sumę w markach pocztowych.
Sprzedający z drugiej ręki otrzymują odpowiedni rabat.

Nowości jesienne i zimowe
na ubrania i paletoty odebrałem i polecam po ce-nach jak zwykle umiarkowanych, (4449)
M. Felerowicz
Jezuicka ulica 4.

Wszystkie dachy tekturowe
bez względu na to, czy takowe już ponownie by-wały smolą pociągnięte a jednak się zepsuły, mogą przez pociągnięcie (4433)
lakiem Mastic (Mastic-Lack)
podpisanej fabryki być narządzone i zgęszczone.
Jest to jedyny **rzeczywiście przemakaniu** zapobiegający środek, którego użycie jako nader proste i nie kosztowne, jeżeli się to przy ciepłym suchem odbywa powietrzu.
Cena 100 kilo wzmiarkowanego lakieru Ma-stic wraz z beczką wynosi 25 M. z Pleszewa a wedle doświadczenia zużywa się na □ metr nowej i gładkiej przestrzeni dachu 1 funt, a na □ metr starój, dziurawej i szorstkiej przestrzeni 1½—1½ fun.
Hermann'a Joseph'a
fabryka lakieru Mastic.
NB. Na zamówienia wykonują się także dokła-dnie kompletne pokrycia dachów.

Dnia 13go bm. odbędzie się licytacja w Czer-niejewie w lokalu p. Pierańskiego na drzewo opa-łowe suche (4435)

200 metr. dębowe szczepowe
300 - brzożow. szczep.
200 - olszow. -
100 - sosnow. -
500 - pieńków dębow., brzoż. sosn.
200 - knebli olsz. i brzoż.

Zarząd leśny.

Okna z lanego żelaza
do stajen i domów mieszkalnych sto-sownie do każdego żądania i wedle gotowych już 500 modeli, których rysunki bezpłatnie się przesyłają, jako też
(2185)
okna dachowe
polecą:
S. J. Auerbach,
Poznań,
właściciel leżarni żelaza Auerbacha w Dracku p. Krzyżem.

Okna z lanego żelaza
do stajen i domów mieszkalnych sto-sownie do każdego żądania i wedle gotowych już 500 modeli, których rysunki bezpłatnie się przesyłają, jako też
(2185)
okna dachowe
polecą:
S. J. Auerbach,
Poznań,
właściciel leżarni żelaza Auerbacha w Dracku p. Krzyżem.

Okna z lanego żelaza
do stajen i domów mieszkalnych sto-sownie do każdego żądania i wedle gotowych już 500 modeli, których rysunki bezpłatnie się przesyłają, jako też
(2185)
okna dachowe
polecą:
S. J. Auerbach,
Poznań,
właściciel leżarni żelaza Auerbacha w Dracku p. Krzyżem.

Okna z lanego żelaza
do stajen i domów mieszkalnych sto-sownie do każdego żądania i wedle gotowych już 500 modeli, których rysunki bezpłatnie się przesyłają, jako też
(2185)
okna dachowe
polecą:
S. J. Auerbach,
Poznań,
właściciel leżarni żelaza Auerbacha w Dracku p. Krzyżem.

Okna z lanego żelaza
do stajen i domów mieszkalnych sto-sownie do każdego żądania i wedle gotowych już 500 modeli, których rysunki bezpłatnie się przesyłają, jako też
(2185)
okna dachowe
polecą:
S. J. Auerbach,
Poznań,
właściciel leżarni żelaza Auerbacha w Dracku p. Krzyżem.

Okna z lanego żelaza
do stajen i domów mieszkalnych sto-sownie do każdego żądania i wedle gotowych już 500 modeli, których rysunki bezpłatnie się przesyłają, jako też
(2185)
okna dachowe
polecą:
S. J. Auerbach,
Poznań,
właściciel leżarni żelaza Auerbacha w Dracku p. Krzyżem.

Okna z lanego żelaza
do stajen i domów mieszkalnych sto-sownie do każdego żądania i wedle gotowych już 500 modeli, których rysunki bezpłatnie się przesyłają, jako też
(2185)
okna dachowe
polecą:
S. J. Auerbach,
Poznań,
właściciel leżarni żelaza Auerbacha w Dracku p. Krzyżem.

Okna z lanego żelaza
do stajen i domów mieszkalnych sto-sownie do każdego żądania i wedle gotowych już 500 modeli, których rysunki bezpłatnie się przesyłają, jako też
(2185)
okna dachowe
polecą:
S. J. Auerbach,
Poznań,
właściciel leżarni żelaza Auerbacha w Dracku p. Krzyżem.

Okna z lanego żelaza
do stajen i domów mieszkalnych sto-sownie do każdego żądania i wedle gotowych już 500 modeli, których rysunki bezpłatnie się przesyłają, jako też
(2185)
okna dachowe
polecą:
S. J. Auerbach,
Poznań,
właściciel leżarni żelaza Auerbacha w Dracku p. Krzyżem.

Okna z lanego żelaza
do stajen i domów mieszkalnych sto-sownie do każdego żądania i wedle gotowych już 500 modeli, których rysunki bezpłatnie się przesyłają, jako też
(2185)
okna dachowe
polecą:
S. J. Auerbach,
Poznań,
właściciel leżarni żelaza Auerbacha w Dracku p. Krzyżem.

Okna z lanego żelaza
do stajen i domów mieszkalnych sto-sownie do każdego żądania i wedle gotowych już 500 modeli, których rysunki bezpłatnie się przesyłają, jako też
(2185)
okna dachowe
polecą:
S. J. Auerbach,
Poznań,
właściciel leżarni żelaza Auerbacha w Dracku p. Krzyżem.

Okna z lanego żelaza
do stajen i domów mieszkalnych sto-sownie do każdego żądania i wedle gotowych już 500 modeli, których rysunki bezpłatnie się przesyłają, jako też
(2185)
okna dachowe
polecą:
S. J. Auerbach,
Poznań,
właściciel leżarni żelaza Auerbacha w Dracku p. Krzyżem.

Okna z lanego żelaza
do stajen i domów mieszkalnych sto-sownie do każdego żądania i wedle gotowych już 500 modeli, których rysunki bezpłatnie się przesyłają, jako też
(2185)
okna dachowe
polecą:
S. J. Auerbach,
Poznań,
właściciel leżarni żelaza Auerbacha w Dracku p. Krzyżem.

Okna z lanego żelaza
do stajen i domów mieszkalnych sto-sownie do każdego żądania i wedle gotowych już 500 modeli, których rysunki bezpłatnie się przesyłają, jako też
(2185)
okna dachowe
polecą:
S. J. Auerbach,
Poznań,
właściciel leżarni żelaza Auerbacha w Dracku p. Krzyżem.

Okna z lanego żelaza
do stajen i domów mieszkalnych sto-sownie do każdego żądania i wedle gotowych już 500 modeli, których rysunki bezpłatnie się przesyłają, jako też
(2185)
okna dachowe
polecą:
S. J. Auerbach,
Poznań,
właściciel leżarni żelaza Auerbacha w Dracku p. Krzyżem.

Okna z lanego żelaza
do stajen i domów mieszkalnych sto-sownie do każdego żądania i wedle gotowych już 500 modeli, których rysunki bezpłatnie się przesyłają, jako też
(2185)
okna dachowe
polecą:
S. J. Auerbach,
Poznań,
właściciel leżarni żelaza Auerbacha w Dracku p. Krzyżem.

Okna z lanego żelaza
do stajen i domów mieszkalnych sto-sownie do każdego żądania i wedle gotowych już 500 modeli, których rysunki bezpłatnie się przesyłają, jako też
(2185)
okna dachowe
polecą:
S. J. Auerbach,
Poznań,
właściciel leżarni żelaza Auerbacha w Dracku p. Krzyżem.

Okna z lanego żelaza
do stajen i domów mieszkalnych sto-sownie do każdego żądania i wedle gotowych już 500 modeli, których rysunki bezpłatnie się przesyłają, jako też
(2185)
okna dachowe
polecą:
S. J. Auerbach,
Poznań,
właściciel leżarni żelaza Auerbacha w Dracku p. Krzyżem.

Okna z lanego żelaza
do stajen i domów mieszkalnych sto-sownie do każdego żądania i wedle gotowych już 500 modeli, których rysunki bezpłatnie się przesyłają, jako też
(2185)
okna dachowe
polecą:
S. J. Auerbach,
Poznań,
właściciel leżarni żelaza Auerbacha w Dracku p. Krzyżem.

Okna z lanego żelaza
do stajen i domów mieszkalnych sto-sownie do każdego żądania i wedle gotowych już 500 modeli, których rysunki bezpłatnie się przesyłają, jako też
(2185)
okna dachowe
polecą:
S. J. Auerbach,
Poznań,
właściciel leżarni żelaza Auerbacha w Dracku p. Krzyżem.

Okna z lanego żelaza
do stajen i domów mieszkalnych sto-sownie do każdego żądania i wedle gotowych już 500 modeli, których rysunki bezpłatnie się przesyłają, jako też
(2185)
okna dachowe
polecą:
S. J. Auerbach,
Poznań,
właściciel leżarni żelaza Auerbacha w Dracku p. Krzyżem.

Okna z lanego żelaza
do stajen i domów mieszkalnych sto-sownie do każdego żądania i wedle gotowych już 500 modeli, których rysunki bezpłatnie się przesyłają, jako też
(2185)
okna dachowe
polecą:
S. J. Auerbach,
Poznań,
właściciel leżarni żelaza Auerbacha w Dracku p. Krzyżem.

Okna z lanego żelaza
do stajen i domów mieszkalnych sto-sownie do każdego żądania i wedle gotowych już 500 modeli, których rysunki bezpłatnie się przesyłają, jako też
(2185)
okna dachowe
polecą:
S. J. Auerbach,
Poznań,
właściciel leżarni żelaza Auerbacha w Dracku p. Krzyżem.

Okna z lanego żelaza
do stajen i domów mieszkalnych sto-sownie do każdego żądania i wedle gotowych już 500 modeli, których rysunki bezpłatnie się przesyłają, jako też
(2185)
okna dachowe
polecą:
S. J. Auerbach,
Poznań,
właściciel leżarni żelaza Auerbacha w Dracku p. Krzyżem.

Okna z lanego żelaza
do stajen i domów mieszkalnych sto-sownie do każdego żądania i wedle gotowych już 500 modeli, których rysunki bezpłatnie się przesyłają, jako też
(2185)
okna dachowe
polecą:
S. J. Auerbach,
Poznań,
właściciel leżarni żelaza Auerbacha w Dracku p. Krzyżem.

Okna z lanego żelaza
do stajen i domów mieszkalnych sto-sownie do każdego żądania i wedle gotowych już 500 modeli, których rysunki bezpłatnie się przesyłają, jako też
(2185)
okna dachowe
polecą:
S. J. Auerbach,
Poznań,
właściciel leżarni żelaza Auerbacha w Dracku p. Krzyżem.

Okna z lanego żelaza
do stajen i domów mieszkalnych sto-sownie do każdego żądania i wedle gotowych już 500 modeli, których rysunki bezpłatnie się przesyłają, jako też
(2185)
okna dachowe
polecą:
S. J. Auerbach,
Poznań,
właściciel leżarni żelaza Auerbacha w Dracku p. Krzyżem.

Losy
na pierwszą wielką
loteryą koni
w Brandenburg a. d. H.
po 3 Marki